

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi

Pelin USTAOĞLU HOŞVER^{1A}, Öznur KARADAĞ^{1B}, Selahattin AKPINAR^{2C}

1 Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

2 Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü

Address Correspondence to Öznur KARADAĞ: e-mail: oznurkara@duzce.edu.tr

A:Orcid ID: 0000-0002-1878-3467 B:Orcid ID: : 0000-0002-1878-3467 C:Orcid ID: 0000-0002-1676-4465

Özet

Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının oyun ve fiziki etkinlikler dersine karşı tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 40 öğretmen adayı araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılanların %27,5'i (n=11) erkek, %72,5'i (n=29) kadındır. Katılımcıların yaş ortalamaları 21,55 ±3,13'tür. Araştırmada veri toplama aracı olarak 17 maddeden ve üç faktörden oluşan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Oyun ve Fiziksel Etkinlikler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Oyun ve Fiziksel Etkinlikler dersine yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Frekans, ortalama ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Yapılan normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiş, bu sebeple bağımlı grupların öntest-sontest puan karşılaştırmalarında nonparametrik testlerden Wilcoxon testi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, araştırmaya katılan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik tutumlarında ölçek alt boyutları ve toplam puanında öntest puan ortalamaları ile sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak, oyun ve fiziki etkinlikler dersi alan sınıf öğretmeni adaylarının derse yönelik tutumlarının anlamlı şekilde arttığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, fiziki etkinlik, öğretmen adayı, sınıf öğretmeni

Investigation of Primary Teacher Candidates' Attitudes Towards Game and Physical Activities Lesson

Abstract

In this study, it was aimed to examine the attitudes of primary school teacher candidates towards the game and physical activities lesson. For this purpose, 40 pre-service teachers studying in the classroom teaching department voluntarily participated in the research. 27.5% (n=11) of the participants were male and 72.5% (n=29) were female. The mean age of the participants was 21.55 ±3.13. As a data collection tool in the research, the Attitude Scale of Pre-service Class Teachers Towards Play and Physical Activities Lesson, which consists of 17 items and three factors, was used. The attitude scale for the Game and Physical Activities lesson was used. The data were analyzed using the SPSS 22 package program. Frequency, mean and percentage calculations were made. As a result of the normality test, it was determined that the data did not show normal distribution, therefore, Wilcoxon test, one of the nonparametric tests, was used in the pretest-posttest score comparisons of the dependent groups. As a result of the analyzes made, it was found that there was a statistically significant difference between the pretest mean scores and posttest mean scores in the scale sub-dimensions and total scores in the attitudes of the students participating in the research towards the game and physical activities course. As a result, it can be said that the attitudes of the primary school teacher candidates who took the game and physical activities course towards the course increased significantly.

Keywords: Game, physical activity, pre-service teacher, classroom teacher

GİRİŞ

Çevreyi keşfetmeye, kendini tanımaya hareket ve oyunla başlayan çocuklar, fiziksel gelişimlerini tamamlamak için beden eğitimi ve spora ihtiyaç duymaktadırlar. Erken çocukluk döneminde motor gelişimi tamamlanmayan çocuklar, ilerleyen dönemlerde hareket ve beceri gelişimleri yönünden eksiklik hissederler bu yüzden erken çocukluk döneminde beden eğitimi etkinlikleri önemli bir rol oynar (Tamer, 1987).

Beden eğitiminin bir parçası olan fiziksel etkinlikler çocukların psikomotor, duyuşsal ve bilişsel gelişimine katkı sağlamaktadır özellikle fiziksel etkinlik kapsamında oynatılan oyunlar, çocukların gelişiminde önemli bir yere sahiptir ve çocukların bilişsel, duyuşsal, psikomotor gelişimine katkı sağlamanın yanında çocukların fiziksel, sosyal ve dil gelişimi gibi farklı gelişim alanlarına da katkı sağlamaktadır (Lapointe, 2016; Turgut ve Yılmaz, 2010).

Fiziksel etkinlik kapsamında oynanan oyunlarla çocukların kaba motor becerileri ile ince motor becerileri gelişir ve bununla birlikte çocuklar yürüme, koşma, atma, atlama, tırmanma gibi kaba motor becerileri ile kesme, yoğurma, boyama gibi ince motor becerilerini olgun formatta gerçekleştirir (Bekmezci ve Özkan, 2015).

Oyun, çocukların doğasında yer alan önemli bir unsurdur ve çocuklar oyunu, çocukluk döneminin ilk yıllarında eğlenmek amacıyla oynarlar. İlerleyen dönemlerde ise oyunla birlikte çocukların zekâsı gelişir, çocuklar yeteneklerinin farkına varır, kurallara uymayı öğrenir, toplumla entegrasyonunu sağlar. Oyun sayesinde çocuk gelişimini tamamlar. (Bayar Çelebi, 2007).

Oyunun çocukların üzerindeki olumlu gelişimleri dikkate alınarak 2005 yılında yapılan değişikliklerle birlikte MEB Tlim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ilköğretim programlarında çocukların gelişiminde önemli bir yeri olan İlkokul Oyun ve Fiziki Etkinlikler (OFE) dersini 1.1 sınıftan itibaren başlamak ve kademeli olarak üst sınıflarda da bu dersin sınıf öğretmenleri tarafından uygulatılması konusunda girişimde bulunmuştur (MEBa, 2012).

İlköğretim programında oyun ve fiziksel etkinlikler dersi ile çocukların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerine katkı sağlamak amaçlanmıştır. İlkokullarda "Oyun ve Fiziki Etkinlikler" dersi kapsamında sınıf öğretmenlerine

rehberlik etmesi amaçlı Fiziksel Etkinlik Kartları hazırlanmıştır (Güven ve Yıldız, 2014; Dağdelen ve Kösterelioğlu, 2015).

Oyun ve fiziksel etkinlikler dersi ile çocuklara temel hareket becerilerinin yanı sıra hayatları boyunca ihtiyaç duyacakları sağlıklı beslenme, düzenli bir hayat ve olumlu sosyal davranış becerilerini kazandırmak da amaçlanmaktadır (MEB, 2018). Bu yüzden çocukların derse düzenli bir şekilde katılımı çok önemlidir. Çocukların derse düzenli bir katılım göstermesi, çocukların derste eğlenmesi, dersi sevmesi ve somut olarak bunun farkına varması gereklidir (Kazu ve Aslan, 2014). Bu da ancak öğretmenlerin dersi özümsemesi, dersi sahiplenmesi, dersle ilgili görüş ve algıları ile mümkün olduğu düşünülmektedir bu doğrultuda öğretmenlerin dersin faydalı bir hal alması için en önemli faktör olduğu söylenebilir.

Alanyazın incelemesi sonucunda Güvendi ve Serin'in araştırmaları sonucunda Sınıf öğretmeni adaylarının oyun ve fiziksel etkinlikler dersine karşı kısmen olumlu tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bilgiler ışığında mevcut araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının oyun ve fiziksel etkinlikler dersine karşı tutumlarının araştırılmasıdır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırma deneysel desen çerçevesinde, deneme öncesi modellerden tek grup öntestsontest modeli esas alınarak yürütülmüştür. Bu model araştırma grubuna bağımsız değişkenin uygulanması ile uygulama öncesi ve uygulama sonrası yapılan ölçümlerin değerlendirilmesini esas alır (Karasar, 2020, s. 131).

Araştırma kapsamında oyun ve fiziki etkinlikler dersinin ilk haftasında öğrencilere araştırma ile ilgili bilgi verilmiş, gönüllü katılım sağlayan öğrenciler ile araştırma yürütülmüştür. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere ilk hafta, dersler işlenmeye başlaman önce Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla ölçek uygulaması yapılmıştır. Ardından fiziksel etkinlik kartları kullanılarak haftada bir gün 3 saat olmak üzere 12 hafta boyunca işlenen oyun ve fiziksel etkinlik dersi sonrasında aynı ölçek öğrencilere

tekrar uygulanmış ve ders öncesi ile ders sonrası arasındaki tutum puanları karşılaştırılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmaya Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 2020-2021 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Oyun ve fiziksel Etkinlik dersini alan 40 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılanların %27,5'i (n=11) erkek, %72,5'i (n=29) kadındır. Katılımcıların yaş ortalamaları $21,55 \pm 3,13$ 'tür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Sınıf öğretmeni adaylarının Oyun ve Fiziksel Etkinlikler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Oyun Ve Fiziksel Etkinlikler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Hazar ve Tekkurşun Demir (2018) tarafından

geliştirilen üç faktörlü (Faktör 1: Dersin Yararlarına İlişkin Bilişsel Tutum, Faktör 2: Derse Yönelik Davranışsal Tutum, Faktör 3: Derse Yönelik Duygusal Tutum), 17 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi şeklinde derecelendirilmiştir (1-Hiç Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılıyorum, 5-Tamamen Katılıyorum).

Verilerin Analizi

Veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Frekans, ortalama ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Yapılan normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiş, bu sebeple bağımlı grupların öntest-sontest puan karşılaştırmalarında nonparametrik testlerden Wilcoxon testi kullanılmıştır.

BULGULAR

	n	Ön test	Son test
		Ort.-ss	Ort.-ss
Faktör1	40	23,10±4,59	27,45±2,69
Faktör2	40	16,15±3,48	18,85±3,83
Faktör3	40	25,42±5,64	27,85±2,78
TOPLAM	40	64,68±10,99	74,15±6,37

*p<0,05

Tablo 1'e bakıldığında faktör 1'in ön test puan ortalamalarının $23,10 \pm 4,59$, faktör 2'nin ön test puan ortalamalarının $16,15 \pm 3,48$, faktör 3'ün ön test puan ortalamalarının $25,42 \pm 5,64$, toplam puanın ön test puan ortalamalarının $64,68 \pm 10,99$ olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra faktör 1'in son test puan ortalamalarının $27,45 \pm 2,69$, faktör 2'nin son test

puan ortalamalarının $18,85 \pm 3,83$, faktör 3'ün son test puan ortalamalarının $27,85 \pm 2,78$, toplam puanın son test puan ortalamalarının $74,15 \pm 6,37$ olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına Yönelik Wilcoxon Testi Sonuçları

Sontest-Öntest	N	Sıra ortalamaları	Sıralar Toplamı	z	p	
Faktör 1	Negatif Sıra	1	7,00			
	Pozitif Sıra	34	18,32	623,00	-5,063	,000*
	Eşit	5	-	-		
	Toplam	40	-	-		
Faktör 2	Negatif Sıra	7	11,07	77,50		
	Pozitif Sıra	27	19,17	517,50		
	Eşit	6	-	-		
	Toplam	40	-	-		
Faktör 3	Negatif Sıra	7	8,5	59,5	-2,974	,000*
	Pozitif Sıra	19	15,34	291,5		
	Eşit	14	-	-		
	Toplam	40	-	-		
Toplam	Negatif Sıra	2	15,75	31,50	-4,832	,000*
	Pozitif Sıra	35	19,19	671,50		
	Eşit	3	-	-		
	Toplam	40	-	-		

*p<0,05

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik tutumlarında ölçek alt boyutları ve toplam puanında öntest puan ortalamaları ile sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu

TARTIŞMA

Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının oyun ve fiziksel etkinlikler dersine karşı tutumlarının araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 40 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiş ve deneysel desen çerçevesinde, deneme öncesi modellerden tek grup öntest-sontest modeli ile araştırma yürütülmüştür. Araştırmanın sonucunda, oyun ve fiziki etkinlikler dersi alan sınıf öğretmeni adaylarının oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik tutumlarının ölçek alt boyutlarında (dersin yararlarına ilişkin bilişsel tutum, derse yönelik davranışsal tutum, derse yönelik duygusal tutum) ve toplam puanında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Buna göre, öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik tutumlarının olumlu şekilde arttığı görülmektedir.

Konu ile ilgili literatürde yapılan çalışmalara bakıldığında, sınıf öğretmeni adaylarının oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğuna yönelik sonuçların yer aldığı çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir (Güvendi ve Serin, 2019; Temel ve Kangalgil, 2021). Bu bulgunun,

görülme (p<0,05). Buna göre, oyun ve fiziki etkinlikler dersine katılan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik tutumlarının anlamlı bir şekilde arttığı görülmektedir.

mevcut araştırmanın bulguları ile paralellik gösterdiği söylenebilir. Can ve Çava (2018), sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre oyun ve fiziki etkinlikler dersinin değerlendirilmesini yaptıkları araştırmalarında, sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu dersin öğrenci seviyesine uygun olduğu ve kazanımların elde edilme düzeyinin yüksek olduğu şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yapılan çalışmanın sonuçlarının, mevcut çalışmanın sonuçlarını destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Ölçek alt boyutlarına bakıldığında, dersin yararlarına ilişkin bilişsel tutum, derse yönelik davranışsal tutum ve derse yönelik duygusal tutum alt başlıkları altında kategorize edildiği görülmektedir (Hazar ve Tekkurşun Demir, 2018). Alanda çalışan öğretmenlerin özellikle dersin öğrenci seviyesine uygun olduğu ve kazanımlara ulaşılma düzeyinin yüksek olduğu yönünde görüş bildirmesi (Can ve Çava, 2018; Ceylan ve Dalaman, 2017), dersin bilişsel, davranışsal ve duygusal gelişim düzeyinde yeterli olduğunu açıklar niteliktedir. Sınıf öğretmeni adaylarının da ölçek alt boyutlarında ve toplam puanında son test yönünde anlamlı bir artış olması, dersi alan öğrencilerin derse yönelik farkındalık düzeylerinin artması ile açıklanabilir. Tüm bunlara

ek olarak, sınıf öğretmeni adaylarının ileride mesleki hayatları içerisinde yürütmekle yükümlü olacakları eski adı ile 'Oyun ve Fiziki Etkinlikler', yeni adı ile 'Beden Eğitimi ve Oyun' dersi kapsamında mesleki yeterliğe sahip olmaları beklenmektedir. Bu noktada, oyun ve fiziki etkinlikler dersi kapsamında öğretmen adaylarına lisans düzeyinde verilen eğitimin de öğretmen adaylarının olumlu tutum geliştirmesinde etkili olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Sonuç olarak, sınıf öğretmeni adaylarına oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik verilen eğitimin öğretmen adaylarının derse yönelik bilişsel, davranışsal ve duygusal boyutların tümüne ve dersin bütününe olumlu tutum geliştirmesinde etkili olduğu söylenebilir. Bu sonuca bağlı olarak da öğretmen adaylarının mesleki yaşantılarında ilgili dersi verimli bir şekilde yürütebilmelerinde derse karşı olumlu tutuma sahip olmanın kritik olduğu düşüncesi ile üniversitelerde dersin gerekli önem verilerek işlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca, benzer çalışmaları yapmak isteyen araştırmacılara, katılımcıların hem lisans döneminde hem de mesleğe başladıktan sonra derse yönelik tutumlarının ortaya çıkarılarak öğretmenlerin deneyimleri sonucunda tutumlarda bir değişim olup olmadığının karşılaştırmalı olarak incelenmesi konu ile ilgili bilginin daha derinlemesine elde edilebilmesi açısından önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Bayar Çelebi, D. (2007). Türkiye ve Azerbaycan'daki Çocuk Oyunları ve Oyuncaklarının Karşılaştırmalı İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
2. Bekmezci, H. ve Özkan, H. (2015). Oyun ve oyuncağın çocuk sağlığına etkisi. İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi, 5(2), 81-87.
3. Can, S., Çava, G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ilkökulda uygulanan oyun ve fiziki etkinlikler dersinin değerlendirilmesi. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(2), 261-273.
4. Ceylan, G. C., Dalaman, O. (2017). İlkokul II. sınıf oyun ve fiziki etkinlikler dersi kazanımlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri. Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, (10), 235-254.
5. Dağdelen, O., & Kösterelioğlu, İ. (2015). İlkokullardaki oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (19), 97-128.
6. Güven, Ö. ve Yıldız, Ö. (2014). "Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinden Beklentileri." Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:22, No:2: 525- 538.
7. Güvendi, B., & Serin, H. (2019). Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Oyun Ve Fiziksel Etkinlikler Dersine Yönelik Tutumları İle Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 18(72), 1957-1968.
8. Hazar, Z., Tekkurşun Demir, G. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının oyun ve fiziksel etkinlikler dersine yönelik tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Journal of Human Sciences, 15(2), 1206-1215.
9. Kazu, H. ve Aslan, S. (2014). Oyun ve fiziki etkinlikler dersinin birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi (Elâzığ ili örneği). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1(24), 49-63.
10. Lapointe, T., Brassard, P., Rattray, B., Lachance, P.E. (2016). Physical Activity Counteracts The Influence of Mental Work on Blood Pressure in Healthy Children. Physiology & Behavior 164:102-106.
11. MEBa (2012). Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 29.08.2012 tarihli ve 139 sayılı kararı. http://tegm.meb.gov.tr/meb_ays_dosyalar/2013_03/06051805_cilt1.p df. (erişim tarihi: 04.08.2022).
12. MEB (2018). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Öğretim Programları (Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi). <http://mufredat.meb.gov.tr/adresinden> 05.08.2022 tarihinde erişilmiştir.
13. Tamer, K. (1987). Beden eğitimi ve oyun öğretimi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları, (No: 101, 36-38).
14. Temel, A., Kangalgil, M. (2021). Oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleşmesine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. Milli Eğitim Dergisi, 50(229), 445-462.
15. Turgut, H. ve Yılmaz, S. (2010, Mayıs). Ekolojik temelli çocuk oyun alanlarının oluşturulması. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Artvin.